

METODICKÝ POKYN č. MP-L010-02

Transplantace ledvin

4. vydání ze dne: 23. 04. 2024
Verze 1
Účinnost od: 23. 04. 2024

Skartační znak: A
Stupeň důvěrnosti: N1

	Jméno	Funkce	Datum	Podpis
Odborný garant	prof. MUDr. Petr Bachleda, CSc.	vedoucí lékař Transplantační centrum		
	prof. MUDr. Karel Krejčí, Ph.D.	vedoucí lékař III. interní klinika - NRE		
	doc. MUDr. Jana Janečková, Ph.D.	přednostka II. chirurgické kliniky		
Schválil	MUDr. Zdeněk Kojecký, Ph.D.	náměstek léčebné péče		

1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1 Účel

- 1.1.1 Tento metodický pokyn určuje postupy spojené s transplantací ledvin ve Fakultní nemocnici Olomouc.

1.2 Závaznost

- 1.2.1 Tento metodický pokyn je závazný pro zaměstnance transplantačního centra, transplantační koordinátory (dle dokumentu o místě), lékaře, VŠ nelékaře a NLZP všech spolupracujících pracovišť, kteří se podílejí na transplantačním programu Fakultní nemocnice Olomouc.

1.3 Správa normy

- 1.3.1 Správa normy se řídí směrnicí Sm-G001 Vznik a řízení organizačních norem.

2 VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Zkratky

2CHIR	II. chirurgická klinika FNOL
3IK	III. interní klinika -nefrologická, revmatologická a endokrinologická FNOL
FNOL	Fakultní nemocnice Olomouc
KST	Koordinační středisko transplantací
NLZP	Nelékařský zdravotnický pracovník
OG	Odborný garant
ON	Organizační norma
UZ	Ultrazvuk
TC	Transplantační centrum Fakultní nemocnice Olomouc
UROL	Urologická klinika FNOL
ZdP	Zdravotnické pracoviště

2.2 Definice

- 2.2.1 Transplantaci orgánů a tkání v České republice definuje zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon). Tento zákon definuje základní pojmy a způsob realizace transplantací. Podmínky provádění transplantací jsou dále upraveny novelou tohoto zákona z dubna 2013.

2.3 Odborné funkce

- 2.3.1 Tato ON nezavádí žádné nové odborné funkce.

3 VLASTNÍ TEXT

3.1 Transplantace ledvin

- 3.1.1 Transplantace ledvin je jednou z možností programu náhrady funkce ledvin, jedná se o zavedenou metodu, která má nejvyšší potenciál pro obnovu zdraví a produktivity života.

- 3.1.2 Vlastní transplantace je dnes standardní chirurgická operace, která je prováděna lékaři s odpovídající erudiicí a praxí (chirurg a urolog). Mimo operační výkon se na péči podílí především transplantační nefrolog.
- 3.1.3 Výkon je prováděn na operačním sále se standardním vybavením, následná péče je standardně zajišťována, z hlediska přístrojového, pomocí UZ přístroje s Dopplerometrickým modulem, v případě potřeby se využívá komplexního přístrojového vybavení FNOL.
- 3.1.4 Pacienti indikovaní k transplantaci, ať už ze zemřelého či žijícího dárce, jsou o výkonu informováni v rámci přípravy preemptivní transplantace či před zařazením do čekací listiny, před vlastní transplantací je vyžadován informovaný souhlas.

3.2 Diagnostika u příjemce

- 3.2.1 K preemptivní transplantaci je indikován či na čekací listinu je zařazen pacient, který netrpí žádným onemocněním nebo stavem, který je považován za kontraindikaci k transplantaci ledviny – viz doporučené postupy k zařazování na čekací listinu k transplantaci ledviny na www.transplant.cz.
- 3.2.2 Před preemptivní transplantací či zařazením do čekací listiny k transplantaci ledvin je pacient vyšetřen dle standardních protokolů nefrologického oddělení 3IK, 2CHIR a UROL. Dle potřeby jsou provedena došetření v ostatních oborech medicínské péče.

3.3 Organizace při transplantaci ledvin

- 3.3.1 Transplantace ledviny může být provedena jen u pacienta, který je zařazen na čekací listinu nemocných k transplantaci ledviny v ČR či je připravován k transplantaci ledviny ze žijícího dárce.
- 3.3.2 Zařazení do čekací listiny k transplantaci ledviny ze zemřelého dárce provádí pro region TC FNOL a u mimo regionálních zájemců nefrologické oddělení 3IK FNOL. Údaje poznamenané vedoucí lékař nefrologického pracoviště do formuláře KST „Zařazení/vyřazení nemocného do/z čekací listiny na transplantaci ledviny/ledvina + pankreas“ (Příloha č. 1 této ON), který se odešle do KST.
- 3.3.3 V případě transplantace ledviny ze zemřelého dárce je vlastní výběr prováděn KST Praha, které informuje službu majícího nefrologa o nabídce orgánů. Nefrolog zkontroluje aktuální stav příjemce a připraví jej k vlastní transplantaci. Imunologickou kontrolu (Cross match) provádí HLA laboratoř (zápis údajů do formuláře Fm-L009-040-3IK-005 Transplantační protokol). Následné sledování (imunosuprese, řešení event. komplikací) probíhá na 3IK a 2CHIR za účasti ostatních oborů.
- 3.3.4 Příjemce je hospitalizován na JIP 2CHIR a na centrálních operačních sálech je provedena vlastní transplantace. Organizace vlastní transplantace je zajištěna systémem služeb a příslužeb na 2CHIR a UROL, či jako plánovaný výkon v případě transplantace ledviny ze žijícího dárce.
- 3.3.5 Součástí transplantace ledviny je vypracování operačního protokolu a doplnění průvodního listu odebraného orgánu, který se odesílá na KST.
- 3.3.6 Následná péče po transplantaci je na JIP 2CHIR a na 3IK.
- 3.3.7 Dlouhodobá péče, sledování funkce transplantované ledviny, monitorování imunosupresivní léčby a řešení všech přidružených komplikací zajišťuje transplantační poradna a nefrologické oddělení 3IK.
- 3.3.8 Výběr imunosuprese se řídí zejména vstupními kritérii transplantace a přidruženými chorobnými stavy - Imunosupresivní protokoly po transplantaci ledvin (Příloha č. 2 této ON).

- 3.3.9 Selže-li funkce štěpu, je pacient léčen jinými způsoby náhrady funkce ledvin, tj. hemodialýzou nebo peritoneální dialýzou.
- 3.3.10 Imunosupresivní léčba je v čase upravována dle zavedených léčebných protokolů a o pacienta pečuje transplantční poradna a nefrologické oddělení 3IK ve spolupráci se spádovými nefrologickými pracovišti.

3.4 Klíčové indikátory kvality

- 3.4.1 Časté potransplantační komplikace, počet reoperací během jedné hospitalizace, rehospitalizace do 14 dnů po propuštění, kvalita dalšího života.

3.5 Dokumentace

- 3.5.1 Všechny dokumenty musí být řádně podepsány, označeny datumem, jmenovkou lékaře nebo NLZP a razítkem ZdP. Platné záznamové dokumenty FNOL jsou zveřejněny na ALTUS portále.

3.6 Specifické pravomoci a odpovědnosti

- 3.6.1 Tato ON nezavádí žádné specifické pravomoci a odpovědnosti.

3.7 Další odborní garanti

- 3.7.1 Tato ON nemá žádné další odborné guaranty.

4 SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

4.1 Dokumenty vyšší úrovně

Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), v platném znění

Všeobecný pracovní postup VPP 2.4 Charakterizace dárce. Koordinační středisko transplantací, Praha, v platném znění.

Všeobecný pracovní postup VPP 3.1 Informovaný souhlas příjemce. Koordinační středisko transplantací, Praha, v platném znění.

4.2 Dokumenty FNOL

Statut Fakultní nemocnice Olomouc

Statut Centrum vysoce specializované péče v oblasti transplantační medicíny pro transplantace ledvin

Řd-001 Organizační řád FNOL

MP-L010-01 Odběr orgánů

PP-MP-L010-02-01 Zařazení pacienta na čekací listinu k transplantaci ledviny, vyřazení z čekací listiny

PP-MP-L010-02-02 Organizace transplantace ledviny ze zemřelého dárce a zajištění následné nefrologické péče o transplantované pacienty na III. interní klinice NRE

Fm-L009-001-2CHIR-005 Informovaný souhlas pacienta s transplantací ledviny

Fm-L009-040-3IK-005 Transplantační protokol

5 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

5.1 Účinnost

5.1.1 Tato ON nabývá účinnosti dnem **23. 04. 2024**.

5.1.2 Dnem účinnosti se nahrazuje 3. vydání ze dne 21. 4. 2015.

5.1.3 OG je povinen 1x za 2 roky provést revizi ON. Pokud to stav vyžaduje, musí OG zajistit vypracování nového vydání ON nebo její změny. Záznam o provedené revizi provede OG do formuláře Fm-G001-REV-001 „Záznam o revizi ON“.

Povinnost vypracování nové ON nebo změny nastává i v případě, že dojde k zásadním změnám, které se dotýkají obsahu ON.

5.1.4 Přejídná ustanovení nejsou stanovena.

5.2 Přílohy

Příloha č. 1 Zařazení/vyřazení pacienta do/z čekací listiny na transplantaci ledviny/ledvina+pankreas

Příloha č. 2 Imunosupresivní protokoly po transplantaci ledvin